

Gyöngyszemek 20

„...senki meg ne tántorodjék a mostani megpróbáltatásokban.“ (1Thes 3,3)

A nyugat-európai magyar protestáns gyülekezeteinkben használt „Magyar Ökumenikus Énekeskönyv“-ben van egy imádság ezzel a felirattal: Bombákon ülünk. Az imádkozó a rémes tömegű fegyvergyártásra utalva kéri Istent, hogy „törjön össze minden hamis biztonságérzetet, amely fegyverekre, háborúra és pusztításra épít“. A kérés ma is aktuális, hiszen a világgözüvélemény szeme előtt – vagy attól teljesen elfeledetten – igen sok helyen, talán évek óta nem hallgatnak a fegyverek. Pusztítást, nyomort, romokat és menekülők millióit hagyva maguk után és – ahogy azt ma divatos mondani – humanitárius katasztrófákat okozva. A média szállította napi hírműből ritkán hiányzik egy-egy ilyenről szóló jelentés. Elannyira, hogy mi, akiket a pusztításnak, rombolásnak ez a fajtája közvetlenül nem érint, gyorsan napirendre is térünk az ilyen hírek hallatán.

De hogy a világ legnagyobb népességű országában egy lelkiismeretes orvos a közelgő, fenyegető járványra figyelmeztet – amiért meg is hurcolják a hatóságok! – az nyilván mutatja azt a „hamis biztonságérzetet“, amitől az említett imádság óvott, s amelybe világszerte beleringattuk magunkat. Hátborzongató, hogy nem egy szinte tökéletességig kifejlesztett katonai gépezet, még csak milliókat felsorakoztató imperialista nagyhatalom sem kényszerít bennünket térdre, hanem egy VÍRUS.

Ez a láthatatlan ellenség nem távolról támad, nem őrzik atombiztos bunkerekben, hanem bennünk van, s csak arra vár, hogy valami kiváltó ok következtében „aktívvá válhasson“. Ez a jelenlegi „bomba“, amelyen nem is ülünk, hanem ő fészkelte be magát nálunk.

Vírus, egy „szubmikroszkópikus méretű, nem sejtes szerveződésű sejtparazita“ – mondja a biológus. Olyan alig látható létező, amely „sejten kívül nem mutat életjelenséget, de megfelelő gazdasejtbe jutva, aktívvá válik“. Nos, most igazán azzá vált és az eredményeit a napi, ijesztő hírekben, – elnyomva szinte minden más aktuális hírt – viszontlátjuk. Ennyi és ennyi fertőzöttről tudunk...naponként ugrik az általa letepert halottak száma... maradj otthon!... zárd be a boltodat... vigyázz a különösen is veszélyeztetett idősekre. Percenként jelennek meg az egyes országok „válságstábjainak“ jelentései, kézmosást ajánlva, gyülekezést tiltva, a láthatatlan, gyilkos ellenségtől óva és drákói büntetésekkel fenyegetődzve. A megingás, a megtántorodás, a kapitulálás réme rejlik fel sokak lelki szemei előtt!

Vannak országok, ahol a meggyógyultak száma már felülmúlja a megbetegedettekét, másutt szigorúan tiltják összejövetelek, nyilvános csoportosulások, sport- és egyéb rendezvények megtartását, sőt még családokon belül sem szabad két személynél többnek együtt tartózkodnia! Ugyanakkor rendőrségnek kell felosztatnia ünneplőket vagy büntetni az alkoholos, vidám, ifjúsági csoportokat, amelyek állítólag „dacolni“ akarnak a vírussal – miközben mások egészségét veszélyeztetik.

1.

Bibliás emberekként – felocsúdva első megrökönyödésünkből – a Szentíráshoz fordulunk, hogy viselkedésünkhöz utasításokat, figyelmeztetéseket kapjunk. Mindenekelőtt nem lep meg az a sokrétűség, ahogy abban a betegségek, a járványok megannyi válfaja megjelenik. Köztudott, egyébként is, hogy az antik világ emberisége legerősebb kiszolgáltatottságát a betegségek, főleg a járványok, jelentették. Viszont hiába keresnénk a Bibliában olyan betegség-diagnózisokat vagy a betegségek patológiai-fiziológiai leírását vagy gyógyítását, ahogy azt ma megszoktuk. Mert az akkori világszemlélet szerint a betegség a teremtett világ rendjének széttörését jelenti, s mint ilyen, az egyéb nyomorúsággal, a szenvedésekkel, a járványokkal és a halállal együtt következménye annak, hogy az ember(iség) alapvetően elrontotta Istenhez (vagy

istenekhez) való viszonyát. Így tartja az Ószövetség nem egy passzusa a bűn büntetésének a betegséget, amelyet akár még Isten maga is küld rá az emberiségre. Igen kifejező, hogy a gyakran előforduló „lepra“ héber neve (*sáarat*) mögött ige áll, amelyet „istenveréssel“ kellene fordítani.

Jézus előszeretettel és szánalommal fordult a betegekhez, gyógyításukat egyik legfőbb feladatának tekintette. Ő nem a betegségek okát, hanem annak isteni rendeltetését, célját kereste (lásd a vakon született meggyógyításának történetét, Jn 9-ben). Az apostoli tanítás szerint pedig az Isten nevelő eszköze (1Kor 11,32). De általános a meggyőződés, hogy Isten a tulajdonképpeni orvos (Móz 15,26), tőle várható a gyógyulás (2 Kir 20,5) és emberorvosok is csak tőle szerezhetnek a gyógyításhoz szükséges tudást.

2.

A mostani járvány, akár a többi betegség sem „passzol bele“ Isten teremtési rendjébe. Ezt akár onnan nézzük, hogy Isten eleve nem akarhatott olyat teremteni, amivel ártani akart volna az emberiségnek. Akár arra gondolunk, hogy Isten ígérete szerint „új eget és új földet“ kell teremtenie ahhoz, hogy megvalósuljon az eredeti teremtés, a kozmosz, azaz a kidíszített, felékesített, rendberakott új világ. Nem a mi, mostani világunknak szól az ígéret, hogy „Isten letöröl minden könnyet a szemükről és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé...“ (Jel 21,4) Lehet erről cinikusan szólni, azt nem tudomásul venni, sőt kigúnyolva – mint elmúlt idők értéktelenné lett rekvizitumát – említésre méltónak sem találni. De minden mentőállomás, minden kórház, sőt minden beteg a családban, nyomorgó hajléktalan az utcán vagy a híd alatt, arra figyelmeztet, hogy az Istennek erre az új világára még nem vagyunk „érettek“. Arra még várni kell, s ennek a várakozási időnek sajnálatos kísérőjelenségei között kell élnünk.

Ha ezt tudjuk, soha nem leszünk áldozataivá ideológiáknak, utópiáknak, népcsaló spekulánsoknak, akik földünket paradicsomi kertté varázsolva a tökéletes világot ígérnek nekünk. Ez akadályoz meg bennünket abban, hogy ennek a világnak minden nyomorúságát lebecsüljük vagy végső állapotnak tekintsük. De elismerjük, hogy valami nincs egészen rendben, valamit vagy elrontottunk, vagy okoztunk, ami mégis csak ellenkezik a teremtési renddel. Igaz, a járványok időről-időre fellépő kísérő jelenségei az emberiségnek. Gondoljunk a pestis vagy a kolera ismételt pusztításaira, a gyermekbénulás vagy az influenza áldozataira. Mégis mindenképpen hajlunk arra a véleményre, hogy ezek sem voltak soha függetlenek az isteni kormányzástól, még akkor sem, ha számunkra majdnem lehetetlen a viszonyuk meghatározása Istenhez és az ő akaratához. És azt is tudjuk, hogy ilyen sorsdöntő időkben milyen nagy szüksége volt támogatásra a szenvedőknek. „...senki meg ne tántorodjék a mostani megpróbáltatásokban...“ – írta Pál apostol kedves első gyülekezetei egyikének.

Sok bibliaolvasónak tűnt már fel, hogy amikor Jézus betegekkel, bénákkal, vakokkal találkozott, rákérdez a szenvedőre: Akarsz-e meggyógyulni? Sokan tartják ezt amolyan szónoki, tehát fölösleges kérdésnek: mi mást akarhatott a jerikói Bartimeus, ha nem a szeme-világa elnyerését? Különben nem kellett volna Jézus után kiáltoznia, – környezete minden tiltakozása ellenére is. A kérdés, úgy tűnik – Jézus gyógyításaiban komoly szerepet töltött be. Ő nem csodadoktor, aki mintegy sorozatban automatikusan gyógyít, a beteg teljes kikapcsolásával. Hanem annak a gyógyulás folyamatában részt kell vennie, – legalább annyiban, hogy nem elégszik meg a saját elesettségével, hanem a k a r szabadulni tőle. Akarni kell a betegség, a járvány megszűntét és legyőzését!

3.

Csak ámulattal és köszönettel tartozunk mindazoknak, akik akár az óvintézkedésekben, a kezelésben és a gyógyításban tevőlegesen, sőt helyenként önfeláldozóan részt vesznek. Akik nem akarnak beletörődni egyszerűen abba, hogy

megint járvány van. Csodákat ők sem visznek véghez, de részesei olyan tervnek, amely menteni akar életeket, s ilyen értelemben lehetetlen hogy ne találkozna az Isten jótetszésével. Mert, ha Jézus azt hirdette, hogy Isten élőknek és nem holtaknak Istene, akkor a gyógyítók igennel válaszoltak Jézus kérdésére: akarsz-e meggyógyulni? Talán nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy minden járvány így hallatlan erőket szabadít föl és végeredményben – még hasznára is válhat az emberiségnek.

Ülök a szobámban, amelyet, a legújabb intézkedések következtében, tulajdonképpen el sem szabad hagynom. Karantén, mondjuk, de ketrecet, sőt börtönt is mondhatnék. Hiszen hiába is hagynám el önkénytelenül a szobafogságomat, mert körülötte is szinte megfagyott az élet. Kísérteties képek járnak a világhálókat az egykor egymást tipró, zsúfolt tömegű promenádokról. Az egyébként állandó dugókról elhíresült, kontinenseket átszelő autoutak konganak az ürességtől, pezsgő életű nagyvárosokból mintha elköltözött volna teljesen a lakosság. Leálltak gyárak, a közlekedés korlátozott, az iskolák üresek, a boltokban már minden toalett-papír csakúgy elfogyott, akár sok más, életfontosságú áru, a patikus a kukucskáló ablakon keresztül fogad. Mintha feladta volna magát a társadalom. Pedig ezek elengedhetetlen részei az életnek.

Annyira behatárolt vagyok, hogy – akarom vagy nem – arra kell rádöbennem, hogy milyen törékeny az emberi élet. Sebezhető, akár egy saját testtel még csak nem is rendelkező vírus által. S a teljesítményeire oly büszke társadalom bármikor béna óriásként omolhat össze a szemünk láttára. Ha pedig eddig mértéktelen luxusban éltem vagy úgy gondoltam, hogy demokratikus jogaimat senki meg nem nyirbálhatja, akkor most annál nagyobbat zuhantam. Nehézségek áthidalására jók a digitális világ eszközei, nyilván segítenek is. De ha őszinte vagyok, be kell látnom, hogy az általuk is annyiszor beígért tudásalapú társadalom üdvösség-ígérete továbbra is legfeljebb álom marad.

Ülök a szobámban, de nem remény nélkül. Mindenekelőtt bizalmam töretlen az Isten iránt, akinek világot kormányzó kezéből még egy vírus sem ragadhatja el a hatalmat. Most értékelődik fel – ha eddig csak félvállról vettem volna – Jézus ígérete: „én veletek vagyok a világ végezetéig“. S mit tehetek? Komolyan veszem és hálásan megköszönöm mindazok fáradságos munkáját, akik a k a r j á k a gyógyítást és a gyógyulást és a magam részéről semmit nem teszek, amivel ezt megnehezíteném vagy gátolnám. Elgondolkozhatom arról, hogy nem akar-e engem – éppen a járvány tombolása közepette – valamire f i g y e l m e z t e t n i Isten? És keresem a k e z é t, nehogy megtántorodjam, ahogy a háborgó tengeren járó Péternek is ez nyújtott segítséget. Amit pedig most sem kell szégyelnem, ha a prófétával így i m á d k o z o m : „Gyógyíts meg, Uram, akkor meggyógyulok, szabadíts meg, akkor megszabadulok. Csak Téged dicsérlek.“ (Jer 17,14) Ámen.

Gémes István